TRANSPARENCY INTERNATIONAL Danmark

Årsrapport 2017

Godkendt på generalforsamlingen 08.03.2018

_____

dirigent

Indholdsfortegnelse

Årets begivenheder og resultater

Rapportering om implementering af Strategi 2013-2017

Bestyrelsens godkendelse af regnskabet

Den uafhængige revisors erklæring

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelse 2017

Balance pr. 31.12.2017

Noter

Årets begivenheder og resultater

Nedenfor anføres de vigtigste eksterne og interne begivenheder i året fra generalforsamlingen 16. marts 2017, hvor den nye bestyrelse blev valgt:

- Som beskrevet også sidste år, indgik Venstre, Konservative, Liberal Alliance og Socialdemokratiet i januar 2017 en aftale, der havde til formål at øge gennemsigtigheden omkring privat partistøtte. Aftalen er siden blevet til lov nr. 712/2017 om ændring af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier m.v.). Lovændringen implementerer nogle af de anbefalinger til stramninger af de danske regler for privat partistøtte, som GRECO har anbefalet, mens de fleste af anbefalingerne ikke er implementeret. Grundlæggende mener TI-DK, at forbedringer reglerne for privat partistøtte i sagens natur er positive og at forslaget indeholder visse forbedringer. Overordnet set er forbedringerne imidlertid utilstrækkelige og flere af dem kan uden betydende vanskeligheder omgås via f.eks. ”erhvervsklubber”, partiarrangementer mv.

- I marts 2017 afholdt TI-DK generalforsamling med oplæg fra ATEA. Medarbejdere fra ATEA fortalte om, hvordan ATEA har arbejdet med at undgå korruption anden uetisk adfærd.

- I foråret 2017 afslørede et nyt læk af dokumenter fra den finansielle sektor, hvordan Danske Banks afdeling i Estland havde medvirket til hvidvask i betydeligt omfang af penge, der stammede fra Aserbajdsjan. Nogle af disse penge var gået til bestikkelse af bl.a. et EU-parlamentsmedlem. TI-DK udtalte sig til en række medier om sagen. Sagen er overdraget til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Status på denne sag er ikke TI-DK bekendt. Danske Bank blev også inddraget i en sag i Frankrig, men her blev sigtelserne mod banken frafaldet.

- I efteråret 2017 blev vi valgt som holdningspartnere på Roskilde Festival 2018. Hvert andet eller tredje år peger Roskilde festivalen på et aktuelt fænomen eller overset samfunds- eller medmenneskeligt forhold, som, man synes, fortjener fokus – og forandring. Roskilde Festival 2018 sætter fokus på økonomisk lighed, og på hvordan økonomisk lighed tolkes forskelligt og udfordres – både i og uden for Danmark – og vi får her som holdningspartnere mulighed for at sætte anti-korruption på dagsordenen.

- I efteråret 2017 faldt der endelige domme i Østre Landsret i den første gruppe af straffesager i forlængelse af den såkaldte ”ATEA-sag”, hvor offentlig ansatte ulovligt har modtaget gaver fra ATEA, og hvor ATEA er anklaget for at have bestukket embedsmænd i Region Sjælland. Flere offentligt ansatte er blevet idømt betingede frihedsstraffe for at have modtaget giver i strid med straffelovens § 144. Sagen om, hvorvidt ansatte i ATEA og ATEA som selskab har (forsøgt) at bestikke embedsmænd i strid med straffelovens § 122 verserer for Retten i Glostrup, hvor også en række embedsmænd er anklaget for at modtaget bestikkelse og i strid med straffelovens § 144. TI-DK har fulgt sagerne tæt også i retten, hvor Knut Gotfredsen har været til stede.

- I sensommeren 2017 afslørede TV2 en sag, hvor en ansat i KL angiveligt har misbrugt midler fra KL til bl.a. at afholde private rejser, familiens (mis)brug af taxakort samt indkøb af computere til sine børn. I udsendelsen fortælles, hvordan KL angiveligt reagerede aldeles inadækvat på oplysninger om misbruget, ligesom revisionen ikke reagerede på tilsyneladende uregelmæssigheder. Den ansatte er efter frem komsten af TV2s oplysninger blevet meldt til politiet. Status på denne sag er ikke TI-DK bekendt.

- I september 2017 afslørede BT, hvordan bl.a. en borgmester i Københavns Kommune havde kunne låne rådhussalen til private arrangementer uden at betale de normale 65.000 kr. for det. Dette var angiveligt i strid med kommunens egne regler herom, men kommunen havde igen angiveligt besluttet ikke at efterleve denne regel. Dette spørgsmål undersøges af Ankestyrelsen som kommunal tilsynsmyndighed. Senere kom det også frem, at den pågældende borgmester havde fået stillet et lokale til rådighed af en stor lokal håndværker, som også havde renoveret borgmesterens lejlighed. Håndværkeren lavede også arbejder for kommunen, og borgmesteren kontaktede en anden forvaltning i kommunen for at høre til et projekt, som entreprenøren var involveret i. Videre havde borgmesteren også givet entreprenøren en pris. Borgmesteren valgte senere at trække sig. Sagen undersøges fortsat af Ankestyrelsen og Folketingets Ombudsmand. TI-DK udtalte sig navnlig i starten af forløbet til en række medier.
-

- Den 1. september 2017 faldt der dom ved Retten i Helsingør i en interessant sag om gaver til offentligt ansatte. I sagen havde to politibetjente modtaget ferieophold fra en forretningsmand. Politibetjentene havde tidligere efterforsket en mistanke mod forretningsmanden, der blev henlagt. I den forbindelse udviklede der et venskab mellem betjentene og forretningsmanden, som førte til, at gaverne blev givet. Retten nåede frem til, at gaverne alligevel skal anses som modtaget som led i tjenesten og dermed er ulovlige. Betjentene blev frifundet pga. manglende forsæt. Sagen er anket til Østre Landsret af anklagemyndigheden.

- I september 2017 blev TI-DK blandt andre aktører inviteret af Justitsministeriet til at deltage i en høring forud for udarbejdelsen af en ny national strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. TI-DK afgav udtalelse til arbejdet den 11. oktober 2017.

- Den 3. september 2017 skrev Christian Ougaard en kronik i Kommunen om korruption i kommunerne.

- I starten af oktober deltog næstformanden på det internationale Annual Membership Meeting i Transparency International's globale bevægelse. Her så vi med stor tilfredshed et skifte i det globale formandskab. Derudover var det en god mulighed for at etablere de nødvendige kontakter op til IACC konferencen i oktober 2018.

- Den 23. oktober 2017 afholdt vi i samarbejde med Udenrigsministeriet et seminar for danske civilsamfundsorganisationer. Temaet var anti-korruption i de danske civilsamfundsorganisationers udviklings- og humanitære arbejde. Derudover ønskede TI-DK og Udenrigsministeriet at sikre en viden om IACC konferencen i oktober 2018, og invitere de danske organisationer til at bidrage til programmet ved at sende forslag til workshops og oplæg. Seminaret var udsolgt og der var ca. 85 deltagere på dagen. Vi havde inviteret kollegaer fra hhv. TI-Norge og fra fælles-sekretariatet i Berlin. Udenrigsministeriet havde inviteret en forsker fra Chr. Michelsen Instituttet i Norge. 2-3 arbejdsgrupper lever videre og mødes i forbindelse med "call for workshop-proposals"

der er udsendt af IACC sekretariatet i februar 2018, hvor de vil arbejde på et fælles input.

- I slut-november fik vi godkendt en ansøgning hos Undervisningsministeriet sammen med Alpha-film. Projektet er et undervisningsmateriale for gymnasie-uddannelserne omkring korruption og anti-korruption, med udgangspunkt i hvorfor Danmark har så relativt stærkt et integritetssystem som det har. Der vil både være elementer af historie (hvordan er det danske system opstået og bygget op), samt samfundsfaglige elementer. Projektet skal nu yderligere finansieres, hvilket er en lang proces, der stadig pågår.

- I forbindelse med FNs anti-korruptionsdag den 9. december 2017 skrev TI-DK sammen med Thomas Bustrup, direktør i Dansk Industri, et læserbrev om korruptionstilstanden på CSR.dk.

- I december 2017 udgav Moderniseringsstyrelsen en ny udgave af ”God Adfærd i det Offentlige”. TI-DK havde i juni 2017 afgivet udtalelse til udkast til vejledningen. Væsentlige dele af TI-DKs forslag kan ikke ses afspejlet i den endelige udgave. Selvom TI-DK selvsagt anser dette for beklageligt, ændrer det ikke ved, at revisionen af vejledningen er et positivt skridt, og at der tale om en forbedring i forhold til den tidligere (i sig selv rigtig gode) udgave. Der er således medtaget nye afsnit, og bl.a. beskrivelsen af regler om modtagelse af gaver er præciseret og strammet.

- Efter nytår 2018 afslørede en række aviser, hvordan statsministeren har modtaget gaver og støtte til et privat fond, han har oprettet, fra såkaldte ”kvote-konger”. Samtidig har en minister fra Venstre tilbageholdt oplysninger for Folketinget om, hvordan Fiskeriministeriet mente, at man kunne dæmme op for kvote-kongernes opkøb af danske fiskekvoter i strid med Folketingets intentioner med lovgivningen på området. TI-DK var meget synlige i debatten, og blandt andet blev der henvist til vores standpunkt i et af de seks spørgsmål statsministeren blev kaldt i samråd for at besvare.

- I januar havde bestyrelsen besøg af Michael Soussan på et forlænget bestyrelsesmøde. Michael Soussan er aktuel som den virkelige hovedperson i Per Fly’s filmatisering af Oil-for-food skandalen, ”Dobbeltspil”, baseret på Michaels bog ”Backstabbing for beginners”, som skildrer, hvordan baggrunden kampen for en bedre verden kan vise sig at dække over helt andre griske og korrupte kræfter, der har magten under overfladen. Bestyrelsen havde en interessant aften med Michael og ser frem til fremtidigt samarbejde.

- 21. februar 2018 udkom Corruption Perception Index 2017 med den årlige vurdering af korruption i den offentlige sektor i 180 af verdens lande. Danmark er for første gang i flere år faldet fra en førsteplads til en andenplads (efter New Zealand) med en score på 88 ud af 100.

- I tillæg til de ovenstående aktiviteter og engagementer, har meget af formandsskabets tid gået på planlægning og koordinering med Udenrigsministeriet og IACC sekretariatet i Berlin, op til den store IACC konference, der skal afholdes i oktober 2018 i Bella Centeret, Danmark.

- I løbet af året er Julie Munk, Lone Fischer og Merete Drewsen desværre fratrådt bestyrelsen. Endvidere er Christian Ougaard af personlige årsager trådt tilbage som formand, hvorefter Natascha Linn Felix efter vedtægterne overtog formandsposten indtil generalforsamlingen.

Rapportering på implementering af TI DK's Strategi 2013-2017

I Transparency International Danmark (TI-DK) arbejder vi med udgangspunkt i den 5-årige strategi, vi vedtog i 2013.[1] De aktiviteter og projekter, vi går ind i, guides af de 5 strategiske målsætninger, vi satte os med udgangspunkt i vores Nationale System Studie og de anbefalinger, vi fik ud af det. Samtidig påvirkes vores arbejde ganske naturligt af nationale og internationale dagsordener, hvilket fører os ind i partnerskaber og projekter der naturligt ikke kunne forudses ved strategiformuleringen. Dette ser vi som en stor styrke ved at være del af en international alliance, og i øvrigt som et tegn på, at vores arbejde følger den aktuelle dagsorden.

I det følgende vil vi rapportere på de aktiviteter, vi har implementeret i relation til vores 5 strategiske områder og de resultater, vi mener at kunne udlede af det.

[1] Kan findes på vores hjemmeside www.transparency.dk

Målsætning 1:
”Forbedret beskyttelse og rådgivning af whistleblowere”

STRATEGI 2013-2017:

- TI Danmark arbejder for, at der oprettes en rådgivnings-institution – for både offentligt og privat ansatte – hvor man kan henvende sig for at få råd og vejledning som whistleblower

2017 AKTIVITETER:

RESULTATER

- Der har vist sig en meget lille politisk vilje til ad lovgivningsvejen at beskytte whistleblowere.
- TI-DK forsøger fortsat at gøre opmærksom på problemstillingen, men resultaterne udebliver.

I foråret 2015 kom Betænkning om Offentligt Ansattes Ytringsfrihed og Whistleblower-ordninger, som resultat af et meget langt udvalgsarbejde. TI-DK har fra starten kritiseret udvalgets sammensætning. Helt overordnet mener vi, at udvalgets sammensætning var for snæver.

Af udvalgets kommissorium fremgik det, at regeringen mente at have nedsat et bredt sammensat sagkyndigt udvalg. Udvalget blev bl.a. nedsat som et led i udmøntningen af regeringsgrundlaget, ”Et Danmark, der står sammen” fra 2011. TI-DK mener, at udvalgets konklusioner afspejler, at udvalgets sammensætning ikke har været bred nok, og at der er ikke trukket på faglig og konkret viden blandt førende organisationer på feltet. Organisationer som Institut for Menneskerettigheder, TI-DK, Amnesty International og Veron har f.eks. ikke siddet i udvalget, hvilket TI-DK finder uheldigt, da sådanne organisationer står for synspunkter som ikke lader til at være tilstrækkeligt afspejlet i udvalgsarbejdet og den deraf følgende betænkning. Hele høringssvaret kan læses på vores hjemmeside

Betænkningen er – i overensstemmelse med betænkningens anbefalinger – ikke blevet fulgt op af yderligere beskyttelse af whistleblowere eller af offentlig ansattes ytringsfrihed. Folketingets ombudsmand har dog i en række udtalelser kritiseret den måde offentlige myndigheder har reageret på kritik fra medarbejderne. I oktober 2016 udgav Justitsministeriet dog en vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed, som blev fulgt om med et e-læringskursus, der kan findes på Justitsministeriets hjemmeside. TI-DK mener grundlæggende, at det er positivt, at der oplyses mere om, hvilke rettigheder de ansatte (og myndighederne) har i forbindelse med, at ansatte gør brug af deres ytringsfrihed til f.eks. at kritisere deres ansættelsessted.

I december 2017 udkom endvidere en revideret udgave af ”God Adfærd i det Offentlige”, der ligeledes indeholder et afsnit om offentligt ansattes ytringsfrihed og om meddeleret og whistleblowing.

Dette ændrer dog ikke ved, at der efter TI-DKs opfattelse fortsat er behov for en bedre beskyttelse af whistleblowere og offentligt ansatte som benytter deres ytringsfrihed. Der kan henvises til, at Folketingets Ombudsmand i en kronik i Jyllands Posten den 16. maj 2016 har rejst spørgsmålet, om de gældende regler i tilstrækkeligt omfang beskytter offentligt ansattes ytringsfrihed.

Målsætning 2:
”Øget opmærksomhed om og indsigt i korruption i den private sektor”

STRATEGI 2013-2017:

- TI Danmark arbejder for at forøge danske virksomheders indsigt i og forståelse for de korruptionsrisici, de skal være opmærksomme på – især på de internationale markeder

2017 AKTIVITETER:

- Udtalelse i forbindelse med ny hvidvaskstrategi.
- Læserbrev sammen med DI.

RESULTATER

Det er svært at pege på, at TI-DK har opnået konkrete resulater. Men på trods af kedelige sager, så synes der at være positiv vilje fra store private spillere for at indgå i dialog om at skabe en "renere" privat sektor.

I tæt samarbejde med Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) og Dansk Industri (DI) fik vi gennemført et oplysningsprojekt for virksomheder. Projektet er finansieret af Danida’s Oplysningsbevilling med 300 T DKK. Formålet med projektet var at oplyse danske mindre- og mellemstore virksomheder om udfordringer med korruption i vækst- og udviklingslande, samt om mulighederne for at bekæmpe korruption. Der blev afholdt en anti-korruptionskonference for privatsektor aktører på CBS i København og tre workshops i hhv. Herning, Kolding og København for repræsentanter fra danske virksomheder. Tre eksperter var inviteret til Danmark: Ayotola Jagun fra Nigeria, Farzana Mohomed fra Sydafrika og Patrick Obath fra Kenya. Udover at agere som oplægsholdere ved workshops blev der produceret video-foredrag med de to sidstnævnte. Der blev udsendt information om aktiviteterne til mere end 7.000 danske virksomheder, og knap 200 personer deltog i konference og workshops. De tre eksperter optrådte i en række danske medier, bl.a. Berlingske Business, Ingeniøren og Radio 24syv. Et sted mellem ¼ og ½ million danskere blev på denne måde gjort opmærksom på vore initiativer.

Informationsmaterialet, der blev udarbejdet i forbindelse med aktiviteterne er efterfølgende blevet bearbejdet og placeret på en særlig anti-korruptionsportal på vores hjemmeside.

I den forbindelse bør nævnes sagerne om TRAC2016, Se&Hør og den finansielle sektors medvirken til skatteunddragelse og hvidvask nævnes.

I en periode på 3 år har vi deltaget i den danske arbejdsgruppe under Dansk Standard med det formål at udarbejde den første internationale standard for anti-korruption. TI har medvirket i at kommentere på indholdsmæssige forslag til standarden både fra Danmark og andre TI chapters. I november 2016 blev standarder offentligt gjort og i tæt samarbejde med Dansk Erhverv, Dansk

Standard, FSR - danske revisorer inviterede vi i begyndelsen af januar til debatmøde (11. januar på Børsen) om standarden, som sætter fælles retningslinjer og krav til, hvad man som organisation, skal have styr på for at undgå korruption. Mødet var meget velbesøgt med over 50 deltagere og der blev givet bud på, hvordan både virksomheder og organisationer i praksis kan styrke deres anti-korruptionsberedskab blandt andet i lyset af flere aktuelle danske sager, og mødet viste at også små virksomheder kan have en zero-tolerence politik og leve den ud selv i svære markeder.

Med standarden "ISO 37001:2016 Anti-bribery management systems – Requirements with guidance for use" har vi nu global enighed om retningslinjer og spilleregler i forhold til at undgå korruption, som på verdensplan er en kæmpe udfordring.

Den nye standard er en hjælp til at sikre sig mod korruption, herunder bestikkelse for private og offentlige virksomheder og andre organisationer, der handler eller samarbejder i miljøer med risiko for korruption.

Samtidigt kan standarden give danske virksomheder, der handler på tværs af landegrænser, en konkurrencefordel, da de kan dokumentere at de har godt styr på procedurerne og er kendt for at være blandt de mindst korrupte i verden.

Standarden for antikorruption sikrer, at der er global enighed om retningslinjer og spilleregler i forhold til at undgå korruption. Samtidigt giver standarden et fælles udgangspunkt, der gør det nemmere for virksomheder dels at vise deres samarbejdspartnere og kunder, at de har styr på tingene, og dels at tydeliggøre over for deres leverandører, hvad de skal leve op til.

Standarden giver virksomhederne et fælles globalt sprog og et fælles grundlag, der kan benyttes til at indskrive antikorruption i deres kontrakter. Også for NGO'er og andre organisationer, der arbejder i internationale miljøer med korruptionsrisiko, spiller standarden en væsentlig rolle. Her arbejder man nemlig i stigende grad med forskellige typer partnerskaber med andre organisationer og virksomheder rundt om i verden. Og i den forbindelse er det nødvendigt med et værktøj, der kan hjælpe NGO'erne med at gardere sig mod korruption.

Samtidigt kan standarden være et redskab til at påvirke kulturen i såvel private som offentlige organisationer herhjemme og i udlandet. I Transparency International håber vi, at standarden kan være en løftestang til at italesætte korruption i organisationen og opbygge en fælles kultur og et fælles mindset i forhold til korruption, herunder bestikkelse. Standarden stiller krav til fælles politikker og procedurer, der skal kendes og leves af alle relevante medarbejdere i organisationen.

Det bør særlig fremhæves, at danske banker (ofte gennem deres udenlandske afdelinger) gentagne gange er blevet afsløret i at medvirke til omfattende hvidvask og skatteunddragelse. Som omtalt i årsrapporten for 2016 har FATF også bemærket, at den danske indsats mod hvidvask og terrorfinansiering ikke har været tilstrækkelig. Det er positivt, at Folketinget på den baggrund har påbegyndt et arbejde med at udarbejde en ny strategi mod hvidvask og terrorfinansiering, og TI-DK har i den forbindelse afgivet en udtalelse til arbejdet. TI-DK er fremkommet med en række forslag til, hvilke spørgsmål strategien bør berøre. Navnlig skal fremhæves: Om tilsynsmyndighederne har tilstrækkelige ressourcer og kompetencer, om de private aktører gives tilstrækkelig vejledning. Af måske særlig betydning har TI-DK peget på, at der modtages bekymrende få indberetninger om

mistænkelige transaktioner fra visse sektorer, hvorimod den finansielle sektor på dette område synes at være langt mere opmærksom herpå. TI-DK pegede på, at der i 2014 alene blev modtaget 10 indberetninger fra advokater, revisorer og ejendomsmæglere.

Det bør særlig fremhæves, at danske banker (ofte gennem deres udenlandske afdelinger) gentagne gange er blevet afsløret i at medvirke til omfattende hvidvask og skatteunddragelse. Som omtalt i årsrapporten for 2016 har FATF også bemærket, at den danske indsats mod hvidvask og terrorfinansiering ikke har været tilstrækkelig. Det er positivt, at Folketinget på den baggrund har påbegyndt et arbejde med at udarbejde en ny strategi mod hvidvask og terrorfinansiering, og TI-DK har i den forbindelse afgivet en udtalelse til arbejdet. TI-DK er fremkommet med en række forslag til, hvilke spørgsmål strategien bør berøre. Navnlig skal fremhæves: Om tilsynsmyndighederne har tilstrækkelige ressourcer og kompetencer, om de private aktører gives tilstrækkelig vejledning. Af måske særlig betydning har TI-DK peget på, at der modtages bekymrende få indberetninger om mistænkelige transaktioner fra visse sektorer, hvorimod den finansielle sektor på dette område synes at være langt mere opmærksom herpå. TI-DK pegede på, at der i 2014 alene blev modtaget 10 indberetninger fra advokater, revisorer og ejendomsmæglere.

Målsætning 3:
Sikre gennemsigtighed omkring privat partistøtte

STRATEGI 2013-2017:

- TI Danmark vil advokere for, at der udarbejdes præcise regler omkring privat partistøtte, som sikrer gennemsigtighed i forhold til finansiering af politiske partier, valgkampe og kandidater.

2017 AKTIVITETER:

Høringssvar til lovforslag om partistøtte

RESULTATER

- TI-DK har måttet konstatere, at der til trods for omfattende kritik og debat ikke er politisk vilje til at skabe større åbenhed om partistøtte

Berlingske Tidende havde i 2015 en længere artikelserie om privat partistøtte, både den statslige og den kommunale. Artiklerne afdækkede dels svagheder i de eksisterende regelsæt og dels konkrete overtrædelser af disse regler. I enkelte tilfælde er disse overtrædelser blevet politianmeldt, men sagerne er af politiet blevet henlagt, bl.a. med henvisning til forældelse. I juni 2016 udkom bogen "Skjulte penge" af journalisterne Carl Emil Arnfred og Chris Kjær. Bogen er en grundig gennemgang af regler, smuthuller, omgåelser og overtrædelser inden for området. Bogen giver en indføring i, hvordan danske politikere og partier bruger og misbruger partistøttereglerne. Sammen med betænkningen fra 2015 giver den et dækkende billede af området. TI-DK afholdt et arrangement om boget den 7. februar 2017.

Betænkningen fra udvalget vedrørende partistøtte leverede en omfangsrig betænkning og havde megen god information og mange gode anbefalinger. Desværre kom betænkningen 6 måneder senere end aftalt, hvilket medførte, at der ikke kom gang i lovgivningsarbejdet inden folketingsvalget. Vi vurderer, at de nødvendige opstramninger i lovgivningen reelt er udskudt på ubestemt tid, selvom GRECO efterfølgende er kommet med en sønderlemmende kritik af de danske regler. Vi er ikke bekendt med, at Folketinget/regeringen har reageret på GRECO's rapport.

I december sendte GRECO sin seneste evaluering af det danske partistøttesystem. Rapporten konkluderer, at de danske regler er totalt utilfredsstillende.

I januar 2017 indgik VLAK-regeringen en aftale med Socialdemokraterne om ændringer af regelsættet. Efter TI-DKs vurdering indeholder aftaler i det store og hele kun kosmetiske forbedringer, og vil reelt ikke kunne til en opjustering af GRECOs vurdering. Aftalen dannede baggrund for lov nr. 712/2017 om ændring af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier m.v

Grundlæggende mener TI-DK, at forbedringer reglerne for privat partistøtte i sagens natur er positive og at forslaget indeholder visse forbedringer. Overordnet set er forbedringerne imidlertid

utilstrækkelige og flere af dem kan uden betydende vanskeligheder omgås via f.eks. ”erhvervsklubber”, partiarrangementer mv.

2017 bød på to sager, hvor private interesser forekom at have haft stor indflydelse på tilrettelæggelsen af det politiske arbejde i Folketinget. I den såkaldte ”Gylle Gate” måtte en minister fra Venstre trække sig efter det kom frem, at nogle beregninger om betydningen af udvaskning af kvælstof fra marker ikke var sket i overensstemmelse med almindelig faglig metode for den slags (se hertil ”De Syv Dyders” krav om ”faglighed” for embedsmænds arbejde). Det kom i den forbindelse frem, at Bæredygtigt Landbrug angiveligt havde haft overraskende stor indflydelse på ministeriets arbejde.

I august 2017 blev en fiskeriminister fra Venstre frataget området efter, at det kom frem, at han havde tilbageholdt oplysninger for Folketinget om, at Fiskeriministeriet havde forslag til, hvordan man kunne forsøge at undgå de såkaldte ”kvote-kongers” opkøb af store dele af de danske fiskekvoter. Senere om det frem, at et medlem af Venstres folketingsgruppe havde økonomiske interesser sammen med en kvote-konge, og at statsministeren havde modtaget et sommerhusophold fra en kvote-konge.

I TI-DK har vi ikke belæg for at sige, at der er en sammenhæng mellem støtte til enkelte partier og disse sager. Men vi har heller ikke belæg for at sige det modsatte. For som reglerne er, har vi helt basalt ikke mulighed for at danne os en informeret mening om dette. Og det er ganske simpelt uacceptabelt. Sagen om statsministerens modtagelse af et sommerhus ophold fra en kvote-konge har i februar 2018 givet TI-DK mulighed for i medierne på ny at gøre opmærksom på denne problemstilling.

TI DK afleverede høringssvar til forslag om privat partistøtte. TI’s kommentarer har ikke nydt fremme, og reelt er der kun sket begrænsede forbedringer i den nye lovgivning, navnlig fordi flere af de vedtagen forbedringer uden vanskeligheder kan omgås gennem f.eks. ”erhvervsklubber”, partiarrangementer mv.

Målsætning 4:
Øget indsigt i korruption i kommuner og regioner

STRATEGI 2013-2017:

- TI Danmark vil medvirke til, at der iværksættes et integritetsstudie af de kommunale og regionale niveauer i Danmark på et fælles metodologisk grundlag.

2017 AKTIVITETER:

- Høringssvar til God adfærd i det offentlige.
- Kontakt til KL om at lave et integritetsstudie af de danske kommuner og regioner.

RESULTATER

- Da KL ikke har ønsket at indgå i arbejdet, vurderes det ikke at der for tiden er grundlag for at fortsætte arbejdet.

I Danmark er der i det seneste år kommet 2 domme om korruption inden for kommuner og regioner:

- Overlæge på Rigshospitalet, som brugte ca. 2 M DKK af forskningsmidler til private formål, fik fængselsstraf
- Flere ansatte ved Odense Renovation, som fejlklassificerede indleveret affald og delte besparelsen med transportøren, fik fængselstraf.

Der har desuden været omtalt en række sager, som ikke er kommet for domstolene:

- Carls Holst fratrådte som Forsvarsminister, da Statsforvaltningen afgjorde, at han ulovligt havde brugt ressourcer fra region Syd til sin valgkamp til Folketinget.
- Direktionen i Vejle Havn har haft et voldsomt forbrug af midler til formål, som har et væsentligt element af privat fornøjelse. Direktionen er nu politianmeldt.
- IT firmaet ATEA har givet ulovlige gaver til ansatte i en rækker offentlige myndigheder. Enkelte sager om modtagelse af mindre gaver har været for byretten, hvor nogle af modtagerne er blevet dømt. Visse sager er under anke. De større sager, herunder mod ATEA, verserer nu for retten.

Med udgangspunkt i det grundige arbejde, som TI Norge har lavet, og som har resulteret i brochuren "Beskyt kommunen mod korruption" har vi overvejet hvordan et lignende integritetsstudie kunnen gennemføres i Danmark. Vi holdt i 2015 et møde med en enkelt kommune for at forstå deres holdning til, hvordan man effektivt beskytter kommuner mod korruption. På den baggrund var det vores opfattelse, at KL, som repræsentant for de danske kommuner, skulle være en del af projektet, hvis det skulle kunne gennemføres på en meningsfyldt måde. Med henblik herpå kontaktede TI-DK KL i 2016. KL oplyste, at KL for tiden sammen med Justitsministeriet, Moderniseringsstyrelsen, Statsministeriet, Social- og Indenrigsministeriet og Danske Regioner samarbejder om at udarbejde en ny udgave af pjecen "God adærd i det

offentlige", som udkom i december 2017. På den baggrund fandt KL det ikke hensigtsmæssigt på daværende tidspunkt at indgå i yderligere samarbejder vedrørende emnet.

I sensommeren 2017 afslørede TV2 en sag, hvor en ansat i KL angiveligt har misbrugt midler fra KL. Misbruget skulle efter TV2s oplysninger bl.a. bestå i private rejser/ophold i forbindelse med tjenesterejser, herunder at KL skulle have afholdt udgifter til to hotelværelser på samme tid. TV2 dokumenterede også, at den ansattes taxakort var blevet brugt i Danmark samtidig med, at han var på tjenesterejse i udlandet. Videre fremlagdes TV2 en e-mail fra en anden ansat i KL, hvorefter den omtalte medarbejder skulle have indkøbt computere til sine børn og forsøgt at få ansatte i KL til at sige, at computerne var indkøbt til dem. I udsendelsen fortælles videre, hvordan KL angiveligt reagerede aldeles inadækvat på oplysninger om misbruget, bl.a. ved at søge den medarbejder, der skrev den omtalte e-mail, afskediget, ligesom revisionen ikke har reageret på de tilsyneladende uregelmæssigheder. Den ansatte er efter TV2s oplysninger efterfølgende fratrådt "efter fælles aftale" og meldt til politiet. Status på denne sag er ikke TI-DK bekendt.

Selvom KL ikke er en offentlig myndighed og ikke er undergivet de samme regler som kommunerne, viser sagen sammen med de øvrige sager efter TI-DKs opfattelse, at der er behov for at se nærmere på kommunernes beredskab over for korruption.

KL har sammen med Moderniseringsstyrelsen og Danske Regioner udarbejdet en ny udgave af pjecen "God adfærd i det offentlige", som udkom i december 2017.

TI DK afgav høringssvar hertil, men kan konstatere, at vores synspunkter stort set ikke er indarbejdet.

Målsætning 5:
Opstrammet lovgivning og praksis vedrørende aktindsigt

STRATEGI 2013-2017:

- TI Danmark vil styrke praksis vedrørende aktindsigt i forbindelse med modernise-ring af offentlighedsloven og dertil relateret lovgivning.

2017 AKTIVITETER:

- Ingen direkte aktiviteter implementeret.

RESULTATER

- Der er ingen direkte resultater at rapportere.

TI-DK har tidligere beskrevet, at man afventede at arbejdet med revisionen af den gældende regulering skulle ske i 2017. Der er endnu ikke fremkommet et forslag til revision af offentlighedsloven. Og på trods af oplysninger om politiske forhandlinger, kendes der meget lidt til indholdet heraf, og TI-DK må konstaterer, at en oplyst og nuanceret debat om offentlighedsloven kun ses sporadisk.

Vi har noteret, at Folketingets Ombudsmand løbende følger op på implementeringen af offentlighedsloven. Der er heller ikke uenighed om, at "den nye" offentlighedslov på nogle områder har indført begrænsninger af offentlighedens mulighed for at gøre sig bekendt, men myndighedernes dokumenter.

Det skal som en mulig positive effekt af de nye regler fremhæves, at det i forbindelse med den såkaldte "barnebruds-sag", hvor Integrationsministeriet fulgte en efter ombudsmandens opfattelse ret klart ulovlig praksis, kom frem, at der på Integrationsministeriets sag ligger en række e-mails fra Justitsministeriets om den pågældende praksis lovlighed. Disse e-mails er som følge af reglerne i "den nye" offentlighedslov ikke undergivet offentlighed. Men ifølge eksperter ville disse e-mails ikke have været udvekslet, hvis de havde været undergivet offentlighed. I givet fald har de nye regler medført, at kontrolinstitutioner som f.eks. Folketingets Ombudsmand vil have bedre mulighed for at undersøge en sag som f.eks. "barnebruds-sagen". Dette bør også indgå i en nuanceret og balanceret vurdering af, hvorvidt reglerne i offentlighedsloven rammer en hensigtsmæssig afvejning af de forskellige hensyn, der gør sig gældende på dette ganske svære område.

Der tegner sig angiveligt konturerne af en vilje til at justere offentlighedsloven. Det er dog fortsat ikke konkret, hvad der kan lægges heri.

De 4 Organisatoriske Målsætninger

Sekretariatet bemandes pt. af to deltidsansatte studerende. Valget af to studentermedhjælpere i stedet for én er tiltænkt for at sikre en sparringspartner i den daglige foreningsdrift og i udviklingen af arrangementer og projekter. Herudover sikrer dette også dynamik og en fleksibilitet i hektiske perioder. Den tidligere studentermedhjælper har oplært de to nye. Dette har sikret en fyldestgørende overlevering og kontinuitet i organisationen.

I 2017 flyttede sekretariatet til nye lokaler i Dalgas Have sammen med PRME. Dette kontorfællesskab vurderes at være endnu en forbedring af det faglige miljø, vi indgår i på CBS. Udover at have et godt miljø i fælleskontoret tilvejebringer kontorpladsen også mulighed for lokalefaciliteter til afholdelse af møder, arrangementer, generalforsamlinger mm. Det akademiske og organisatoriske miljø i Dalgas Have bibringer organisationen mulige samarbejdspartnere og et godt miljø for sparring.

Ved generalforsamlingen i 2017 gik det nuværende formandskab til valg på at ville fokusere på de frivillige kræfter i organisationen. Altså er der ikke lagt mange kræfter i fundraising i 2017.

Vi har i 2017 fortsat arbejdet med de sociale medier, primært hjemmeside, Facebook og Twitter. Nyhedsbreve er blevet sendt til vores individuelle medlemmer, støttemedlemmer og subscribers.

Herudover er holdningspartnerskabet med Roskilde Festival 2018 påbegyndt i oktober 2017. Her skal vi sammen med Roskilde Festival sætte fokus på økonomisk lighed. Partnerskabet er en oplagt mulighed for os til at sprede kendskab til korruption og henvende os til en yngre målgruppe.

Forberedelserne til IACC er også startet op i efteråret 2017. Vi har eksempelvis afholdt CSO-konference i samarbejde med Udenrigsministeriet for at påbegynde arbejdsgrupper, som kan fortsætte op mod konferencen.

Vi har startet TRAC 2018 i samarbejde med CEMS på CBS. Her vil fire internationale studerende samle og analysere data, der vil blive til TRAC 2018. Dermed bliver det den tredje TRAC i Danmark. De to foregående blev udarbejdet i 2014 og 2016.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL Danmark

Bestyrelsens godkendelse af regnskabet

Bestyrelsen har på bestyrelsesmødet den 1. marts 2018 godkendt årsrapporten for året 2017, som udviser et overskud på 71.021 DKK og en egenkapital på 78.647 DKK. Bestyrelsen finder resultatet tilfredsstillende.

I bestyrelsen

Natascha Linn Felix
Formand

Christian Ougaard
Bestyrelsesmedlem

Pernille Boye Koch
Bestyrelsesmedlem

Anne Brandt Christensen
Bestyrelsesmedlem

Marina Buch Kristensen
Bestyrelsesmedlem

Birgitte Bang Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Til bestyrelsen for Transparency International Danmark

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Transparency International Danmark for regnskabsåret 01.01.17 - 31.12.17, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter god regnskabsskik som beskrevet under anvendt regnskabspraksis

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtig, det vil sige uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med god regnskabsskik som beskrevet under anvendt regnskabspraksis.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Transparency International Danmark i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende anvendt regnskabspraksis

Uden at modificere vores konklusion, skal vi henlede opmærksomheden på, at årsregnskabet er udarbejdet efter god regnskabsskik som beskrevet under anvendt regnskabspraksis og ikke efter en regnskabsmæssig begrebsramme med et generelt formål.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Transparency International Danmark har som sammenligningstal i resultatopgørelsen for regnskabsåret 01.01.17 - 31.12.17 valgt at medtage det af bestyrelsen godkendte resultatbudget for det nævnte regnskabsår. Disse sammenligningstal har, som det også fremgår af årsregnskabet, ikke været underlagt revision, hvorfor vi ikke udtrykker nogen sikkerhed herom.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Bestyrelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der er rigtigt, det vil sige uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med god regnskabsskik som beskrevet under anvendt regnskabspraksis. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol

- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores erklæring gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores erklæring. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Søborg den 1. marts 2018

Beierholm
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Anders Bjerglund Andersen
Statsaut. revisor

Anvendt regnskabspraksis

Kontingenter indtægtsføres, når opkrævning/faktura udskrives. Ved regnskabsårets slutning afskrives de kontingenter, som vurderes at være uerholdelige.

Omkostninger udgiftsføres ved betaling, dog periodiseres skyldige poster i forbindelse med årsafslutning.

Omkostninger vedr. projekter med eksterne støttebeløb aktiveres, indtil projektet afsluttes. Der foretages en konkret vurdering af, om der er finansiering til færdiggørelse af projektet. Timer, som anvendes til betalbare projekter, prisfastsættes til kostpris inkl. feriepenge o.l.

Resultatopgørelse 01.01. - 31.12.2017

		Faktisk	Note	Budget (ikke revideret)
		Beløb		Beløb
Indtægter				
3101	Kontingent - personer	28.900		30.000
3102	Kontingent - støttemedlemmer	115.000		115.000
3201	Gaver	900		
3202	Honorar – foredrag	4.000		
3203	Entre – medlemsmøder			
3112	Andre Indtægter			
3302	Indtægt – Projekt Batavia	21.600		40.000
	Total	170.400		185.000
Omkostnigner				
4101	Bestyrelsesmøde - Fortæring	2.218		3.500
4103	Bestyrelse - rejseudgifter			2.000
4104	Generalforsamling	2.658		3.000
4201	Sekretariat-løn, feriepenge	61.677		110.000
4222	Administrationsindtægt projekter	-775		
4204	Lønudbetaling, forsikring	3.027		4.500
4211	Medlemskab DIEH	2.100		2.000
4301	Medlemsmøder udgifter			3.000
4401	Porto	661		2.000
4402	Kontorartikler	487		1.000
4403	Fotokopier	765		2.000
4404	Telefon	1.710		1.500
4405	Husleje	12.688		12.500
4406	Serverdrift - domænenavn	525		600
4407	Hjemmeside - opdatering			2.000
4409	Markedsføring	140		5.000
4410	Revision	5.625		5.000
4411	Medlemssystem - bogføring	4.390		3.000
4501	Bankgebyrer	483		500
	Total	98.379		163.100
	Resultat	72.021		21.900

Balance pr. 31.12.2017

			Faktisk Beløb	Total	Note
Aktiver					
	1101	Bankkonto 1779508		86.588	
	1201	Debitorer-medlemmer		400	1
	1202	Debitorer-andre		0	
	1301	Boglager		4.250	
	56XX	Aktiveret Roskilde-projekt		394	
Aktiver ialt				**91.632**	
Passiver					
	2101	Skyldig A-skat	2.938		
	2102	Skyldig ATP	272		
	2105	Skyldige feriepenge	1.668		
	2104	Skyldige omkostninger	8.107	12.985	
Formue					
	2801	Formue primo	6.566		
	2802	Årets resultat	72.081	78.647	
Passiver i alt				**91.632**	

Note

1 Kontingenter

Beløbet omfatter kontingenter fra foreningens individuelle medlemmer (fysiske personer) og støttemedlemmer (juridiske personer) for året 2017. Ved årets udgang havde foreningen 100 personlige medlemmer og 18 støttemedlemmer.

2 Gaver

Foreningen har modtaget donationer fra 3 medlemmer.

3 Lønudgifter

Beløbet omfatter løn, ATP m.v. til ansatte i sekretariatet. Der har gennemsnitligt været ca. 0,3 fuldtidsansatte i året.

4 Udbetalinger til bestyrelsen

I overensstemmelse med foreningens Code of Conduct er der ikke udbetalt vederlag til bestyrelsesmedlemmer eller suppleanter. Der er udelukkende udbetalt refusion af afholdte eksterne udgifter. Der er i regnskabsåret således udbetalt i alt 9.281 DKK til bestyrelsesmedlemmer til dækning af udlæg.

Tak til medlemmer og støttemedlemmer for støtten igen i år!